

Arrest van het Hof (Eerste Kamer)
van 17 november 1965¹

Samenvatting

Ambtenaren — Beroep tegen een handeling een eerder genomen besluit bevestigende — Beroepstermijn tegen dit besluit verstreken — Verval van het beroepsrecht

(Statuut van de ambtenaren, art. 91)

Vgl. Samenvatting no. 2 van het arrest in de zaak 55-64 (*Jurisprudentie*, Deel XI, blz. 1170).

In de zaak 20-65 :

UMBERTO COLLOTTI,

advocaat te Turijn, wonende aldaar, bijgestaan door en ten deze domicilie gekozen hebbende ten kantore van Mr. Fernand Probst, advocaat te Luxemburg, 26, avenue de la Liberté,

verzoeker,

tegen

HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

vertegenwoordigd door de Griffier van het Hof, A. Van Houtte, als gemachtigde, bijgestaan door Mr. T. Biever, advocaat en procureur bij de Cour Supérieure de Justice van het Groothertogdom Luxemburg, ten deze domicilie gekozen hebbende te Luxemburg, 12, rue de la Côte d'Eich,

verweerder,

betreffende :

een vordering tot vernietiging van de maatregel, medegedeeld aan verzoeker bij schrijven van 's Hofs Griffier d.d. 18 februari 1965 en wijziging van het pensioen van verzoeker op basis van diens indeling in de 8e salaristrap van rang L/A 3, met ingang van 1 januari 1962,

¹ — Procestaal : Frans.

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

samengesteld als volgt :

L. Delvaux (Rapporteur), President,
A. Trabucchi en L. Lecourt, Rechters,
Advocaat-Generaal : K. Roemer,
Griffier : H.J. Eversen, adjunct-Griffier,

het volgende

ARREST

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN

I — Samenvatting der feiten

Overwegende, dat de feiten die aan het geschil ten grondslag liggen als volgt kunnen worden samengevat :

Het beroep is ingediend op 9 april 1965. Daarbij wordt vernietiging gevorderd van „de maatregel, medegedeeld aan verzoeker bij schrijven van de Griffier no. 46.965 van 18 februari 1965”, voorts indeling van verzoeker in de 8e salaristrap van de rang L/A 3, met ingang van 1 januari 1962, met dienovereenkomstige verbetering van het pensioen van belanghebbende.

Het schrijven no. 46.965, waartegen het beroep is gericht, doet verzoeker de afrekening van diens pensioenrechten, opgesteld per 1 februari 1965 toekomen en verwittigt hem dat het bedrag van zijn pensioen hem voor de eerste maal eind februari zal worden uitbetaald.

De berekeningen van de administratie berusten op het *dictum* van het op 7 juli 1964 (*Jurisprudentie*, Deel X, blz. 946) gewezen arrest inzake U. Collotti tegen het Hof van Justitie, waarbij verzoekers indeling werd bepaald in rang L/A 3, salaristrap 7, met ingang van 1 januari 1962.

Verzoeker beroept zich er in dit verband op dat de *rechtsoverwegingen* van dat arrest duidelijk aangeven dat later tot een administratieve verbetering van die indeling zou moeten worden overgegaan en wel door opschuiving naar een hogere salaristrap;

II — Conclusies van partijen

A — Overwegende, dat in diens verzoekschrift, *verzoeker* concludeert dat het den Hove behage :

- „1. te vernietigen de maatregel welke bij schrijven van de Griffier nr. 46.965 van 18 februari 1965 ter kennis van verzoeker is gebracht;
2. de administratie van het Hof te gelasten om verzoeker in te delen in rang L/A 3, 8e salaristrap, met ingang van 1 januari 1962, met alle daaruit voortvloeiende financiële gevolgen;
3. de administratie te gelasten om over te gaan tot een herberekening van zijn pensioen, op de grondslag van het salaris gedurende de laatste drie dienstjaren, verbeterd ingevolge punt 2 hierboven, met alle daaruit voortvloeiende geldelijke gevolgen;
4. de administratie van het Hof te veroordelen in de kosten, het honorarium van de advocaat daaronder begrepen”;

B — Overwegende, dat bij diens incidenteel verzoek, *verweerder* concludeert dat het den Hove behage :

„recht te doen op de exceptie van niet-ontvankelijkheid, door het onderhavige verzoekschrift opgeworpen, alvorens op de zaak ten principale in te gaan, overeenkomstig artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering, het beroep niet-ontvankelijk te verklaren en het derhalve af te wijzen, met veroordeling van verzoeker in de door hem gemaakte kosten”;

C — Overwegende, dat *verzoeker* in zijn opmerkingen naar aanleiding van het incidenteel verzoek, concludeert dat het den Hove behage :

„het verzoek van de wederpartij als ongegrond te verwerpen en de kosten en salarissen ten laste van *verweerder* te brengen; subsidiair, de behandeling ervan uit te stellen door voeging met de hoofdzaak, met aanhouding van de beslissing omtrent de kosten”;

III — Middelen en argumenten van partijen

Overwegende, dat de middelen en argumenten van partijen als volgt kunnen worden samengevat :

A — *Verzoeker* stelt dat de brief van 18 februari 1965 beschouwd moet worden als een definitieve handeling van het Hof als Instelling en dat de Griffier ten deze gehandeld heeft krachtens delegatie door het Hof in diens hoedanigheid van Hoofd van de administratie.

Maar, zo zegt hij, indien het dictum van het op 7 juli 1964 gewezen arrest (*Jurisprudentie*, Deel X, blz. 946) in de zaak 70-63 zich er toe bepaalt te verstaan dat verzoeker ingedeeld behoort te worden in rang L/A 3, 7e salaristrap, met ingang van 1 januari 1962, zo geven de rechtsoverwegingen daarentegen duidelijk aan dat er later tot een *administratieve verbetering* van de indeling van verzoeker moest worden overgegaan door opschuiving van een salaristrap, hetzij op grond van de anciënniteit van twee jaren in de salaristrap, door hem ingenomen onder vigeur van de regelingen van de E.G.K.S., hetzij krachtens lid 4, b, van bijlage X van het Statuut van de ambtenaren van de E.G.K.S.

Verzoeker leidt hieruit af dat de brief van 18 februari 1965 onrechtmatig is, omdat deze het Statuut niet juist heeft toegepast, in het bijzonder bijlage X, blijkens de uitlegging door het Hof daaraan gegeven in voornoemd arrest 70-63.

B — Op 8 mei 1965 heeft *verweerder* een incidenteel verzoek ingediend strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van het beroep wegens termijnoverschrijding ingevolge artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering.

Ter ondersteuning van deze exceptie beroept *verweerder* zich op het feit dat het arrest 70-63 op 7 juli 1964 aan verzoeker is medegedeeld en dat daaraan op 21 juli 1964 door *verweerder* uitvoering is gegeven door de bij het arrest bevolen nabetaling van salaris.

Derhalve is, aldus *verweerder*, de termijn van drie maanden, bedoeld in artikel 91 van het Statuut beginnen te lopen, hetzij vanaf de kennisgeving van het arrest, hetzij vanaf de betaling, en verstreek dus op zijn laatst op 22 oktober 1964.

De brief van 18 februari 1965, door het beroep aangevallen, had niet ten doel de becijfering van de *bezoldiging* zoals door het arrest bepaald, doch uitsluitend het bedrag van het *pensioen*, volgens de geldende bepalingen van het Statuut.

Verweerder legt vervolgens bij zijn incidenteel verzoek een brief over, door verzoeker op 9 december 1964 aan 's Hofs President geschreven, en haalt daaruit de volgende zinnen aan :

„Ik moge U verzoeken ... wel te willen nagaan ... of de administratie niet nogmaals mijn indeling had behoren te herzien ...” en „het is niet mijn bedoeling om hierbij een administratief beroep of een uitdrukkelijke klacht in te dienen.”

Verweerder merkt op dat het Hof gemeend heeft deze brief niet te moeten beantwoorden (uittreksel van het proces-verbaal van de bestuursvergadering van 15 december 1964).

Verweerder besluit met de opmerking dat uit het voorgaande volgt dat „verzoeker zijn indeling kende en er genoegen mede genomen had”.

C — 1. *Verzoeker* antwoordt dat het „incidenteel verzoek” van *verweerder* in feite een „exceptie van niet-ontvankelijkheid” is, gegrond op artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering.

In de officiële Duitse tekst van het Reglement voor de procesvoering zijn de woorden „incident” en „exceptie”, voorkomende in artikel 91 vertaald door „Zwischenstreit” en „Prozesshindernde Einrede”. Laatstgenoemde uitdrukking, welke letterlijk betekent „exceptie welke een beletsel voor het proces vormt”, is ontleend aan artikel 274 van het Duitse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Zivilprozessordnung), dat nog van kracht is, ingevolge de verwijzing hiernaar in artikel 173 van de Duitse wet op de Administratieve Rechtspraak (Verwaltungs-

gerichtsordnung). Maar bij de zeven prejudiciële excepties, bedoeld in dat artikel 274 komt een te laat instellen van de actie niet voor.

Verzoeker leidt daaruit af dat er volgens het procesrecht van de Gemeenschappen twijfel bestaat aangaande de *ontvankelijkheid* van het incidenteel verzoek van verweerder.

2. Verzoeker stelt voorts dat het incidenteel verzoek van verweerder *ongegrond* is.

De tijdstippen 7 juli of 21 juli 1964 kunnen niet dienen als het begin van een termijn van beroep. Op die tijdstippen zijn immers stukken zonder handtekening en zonder een begeleidend schrijven, uitsluitend ter informatie, toegezonden.

Voorts betroffen deze stukken de uitvoering van het *dictum* van het arrest 70-63 en niet de toepassing van de beginselen van uitlegging welke aan de *rechtsoverwegingen* kunnen worden ontleend. Ten slotte kan in het feit dat verzoeker verscheidene maanden lang *zijn salaris zonder voorbehoud heeft geaccepteerd* geen *berusting* gezien worden welke het verval van de ondernomen actie zou medebrengen. Het Hof heeft zulks uitdrukkelijk gezegd in de zaak Mirossevich en stilzwijgend in de talrijke zaken van ambtenaren die, hoewel zij gedurende vele maanden zonder voorbehoud het salaris verbonden aan de hun toegekende rang hadden aanvaard, in rechte wijziging van die rang hebben verkregen;

IV — Procedure

Overwegende, dat de procedure een regelmatig verloop heeft gehad; dat de Eerste Kamer van het Hof tijdens de zitting van 8 juli 1965 na voorafgaand verslag van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, heeft besloten de mondelinge behandeling van de exceptie van niet-ontvankelijkheid te openen, zonder over te gaan tot maatregelen van instructie;

dat partijen in hun mondelinge toelichtingen zijn gehoord ter zitting van 6 oktober 1965;

dat de Advocaat-Generaal zijn conclusie heeft genomen ter zitting van 21 oktober 1965;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT

I — Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Overwegende, dat verweerder in zijn exceptie, gegrond op artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering, concludeert tot niet-ontvankelijkverklaring van het beroep wegens te laat instellen daarvan;

Overwegende, dat de enige door artikel 91 van genoemd Reglement gestelde voorwaarde voor de behandeling van een exceptie is vervat in de woorden „zonder daarbij op de zaak ten principale in te gaan”;

dat het niet in acht nemen van een termijn medebrengt het verlies van het recht van beroep zelve, dat wil zeggen van de gelegenheid om aan het Hof de feiten voor te leggen welke het onderwerp van het beroep uitmaken, ten einde deze ten principale te onderzoeken;

Overwegende, dat het den Hove wil voorkomen dat het beroep, schijnbaar gericht tegen de nota van 18 februari 1965 met de afrekening van het pensioen, in werkelijkheid het oog heeft op de herziening van de indeling van verzoeker per 1 januari 1962, zoals deze volgt uit het dictum van het arrest 70-63 d.d. 7 juli 1964;

dat verzoeker zich met het oog daarop beroept op bepaalde rechts-overwegingen uit voornoemd arrest;

Overwegende, dat ingevolge artikel 91, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren de gerechtelijke beroepen moeten worden ingesteld binnen drie maanden na de kennisgeving van het bezwarende besluit;

dat verzoeker in casu op 21 juli 1964 van de administratie van het Hof een gedetailleerde afrekening ontving van de bedragen waarop hij recht had zowel over het verleden als voor de toekomst op de grondslag van het arrest 70-63;

dat uit deze afrekening duidelijk te lezen viel welke gevolgen de administratie aan voornoemd arrest verbond;

dat indien verzoeker het met deze gevolgen niet eens was, hij ter handhaving van zijn rechten drie maanden de tijd had om, hetzij een administratieve klacht, hetzij een beroep in rechte in te stellen;

Overwegende, dat verzoeker eerst op 9 december 1964 heeft gereageerd door aan de President van het Hof een brief te schrijven, waarvan hij overigens duidelijk aangaf dat deze geen administratieve klacht inhield;

dat verzoeker hierdoor het recht verloren heeft een beroep in rechte in te stellen met betrekking tot de uitvoering van het arrest 70-63 en deszelfs gevolgen;

Overwegende daarenboven, dat de nota van 18 februari 1965 met een afrekening van het pensioen van verzoeker een zuivere bevestiging is van het overzicht van 21 juli 1964 en geen recht tot beroep kon doen herleven dat reeds was tenietgegaan;

dat immers de nota van 18 februari 1965 alleen ten doel heeft om in het vlak van comptabiliteit de pensioenrechten nader aan te geven op de grondslag van het arrest, gewezen in de zaak 70-63 en van de toepassing van dat arrest, gelijk deze voortvloeyde uit de afrekening van 21 juli 1964;

Overwegende, dat uit het voorgaande volgt dat het beroep 20-65 niet kan worden ontvangen omdat het is ingesteld na het verstrijken van de in artikel 91, lid 2, van meergenoemd Statuut gestelde termijn;

II — Ten aanzien van de kosten

Overwegende, dat verzoeker in zijn beroep in het ongelijk is gesteld;

Overwegende, dat krachtens het bepaalde in artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten behoort te worden veroordeeld;

dat echter volgens artikel 70 van gemeld Reglement de kosten door de Instelling gemaakt ter zake van beroepen van ambtenaren der Gemeenschappen ten laste van deze laatsten blijven;

Gezien de stukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord de pleidooien van partijen;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de E.G.K.S.;

Gelet op het Statuut van het Hof van Justitie van de E.G.K.S.;

Gelet op de artikelen 90 en 91 van het Statuut van de ambtenaren van de E.G.K.S.;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

rechtdoende,

Verwerpt het beroep 20-65 als niet-ontvankelijk;

Verstaat dat ieder der partijen haar eigen kosten drage.

Aldus gewezen en ondertekend te Luxemburg op zeventien november negentienhonderdvijfenzestig.

Delvaux

Trabucchi

Lecourt

Uitgesproken ter openbare terechtzitting, gehouden te Luxemburg op zeventien november negentienhonderdvijfenzestig.

Voor de Griffier,
H.J. Eversen
Adjunct-Griffier

De President van de Eerste Kamer,
L. Delvaux